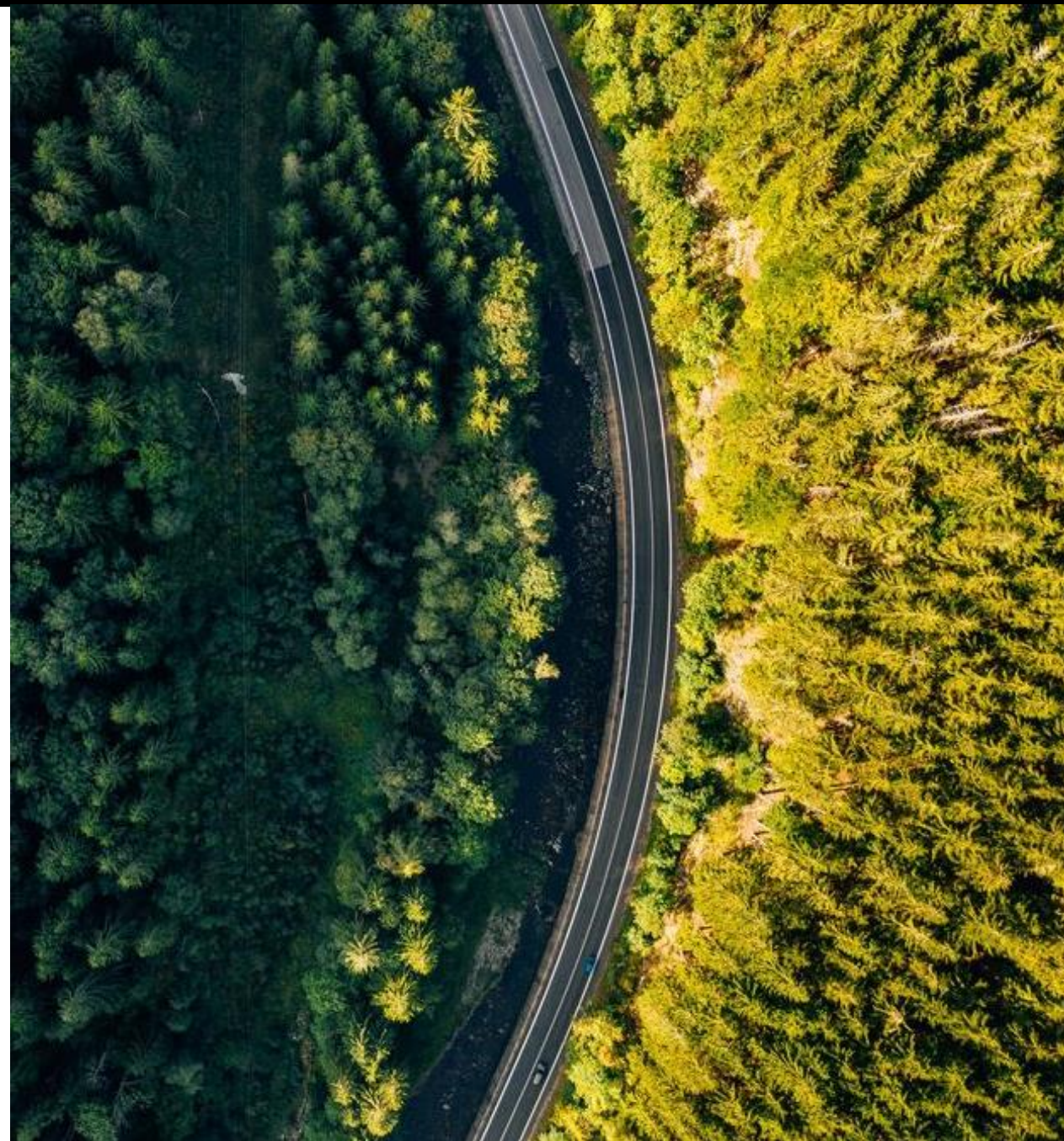

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Teollisuus 19.1.2021

Pohjois-Savon ilmastotiekartan laatiminen

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa, ketä on paikalla & työpajan tavoitteet

<https://pollev.com/hiilineutraa523>

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset

Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.30 Ryhmätyöskentely

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet ja toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

Työpajan tavoitteet

- Kootaan ajatukset yhteen Pohjois-Savon ilmastotiekarttaa varten
- Kirjataan toimenpiteitä, joilla hillitään ilmastonmuutosta ja sopeudutaan ilmastonmuutokseen
- Arvioidaan toimenpiteiden vaikuttavuutta ja realistista toteutusaikataulua
- Tunnistetaan vastuutahot (jos mahdollista)

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa, ketä on paikalla & työpajan tavoitteet

<https://pollev.com/hiilineutraa523>

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset

*Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija
Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus*

13.30 Ryhmätyöskentely

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet ja toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

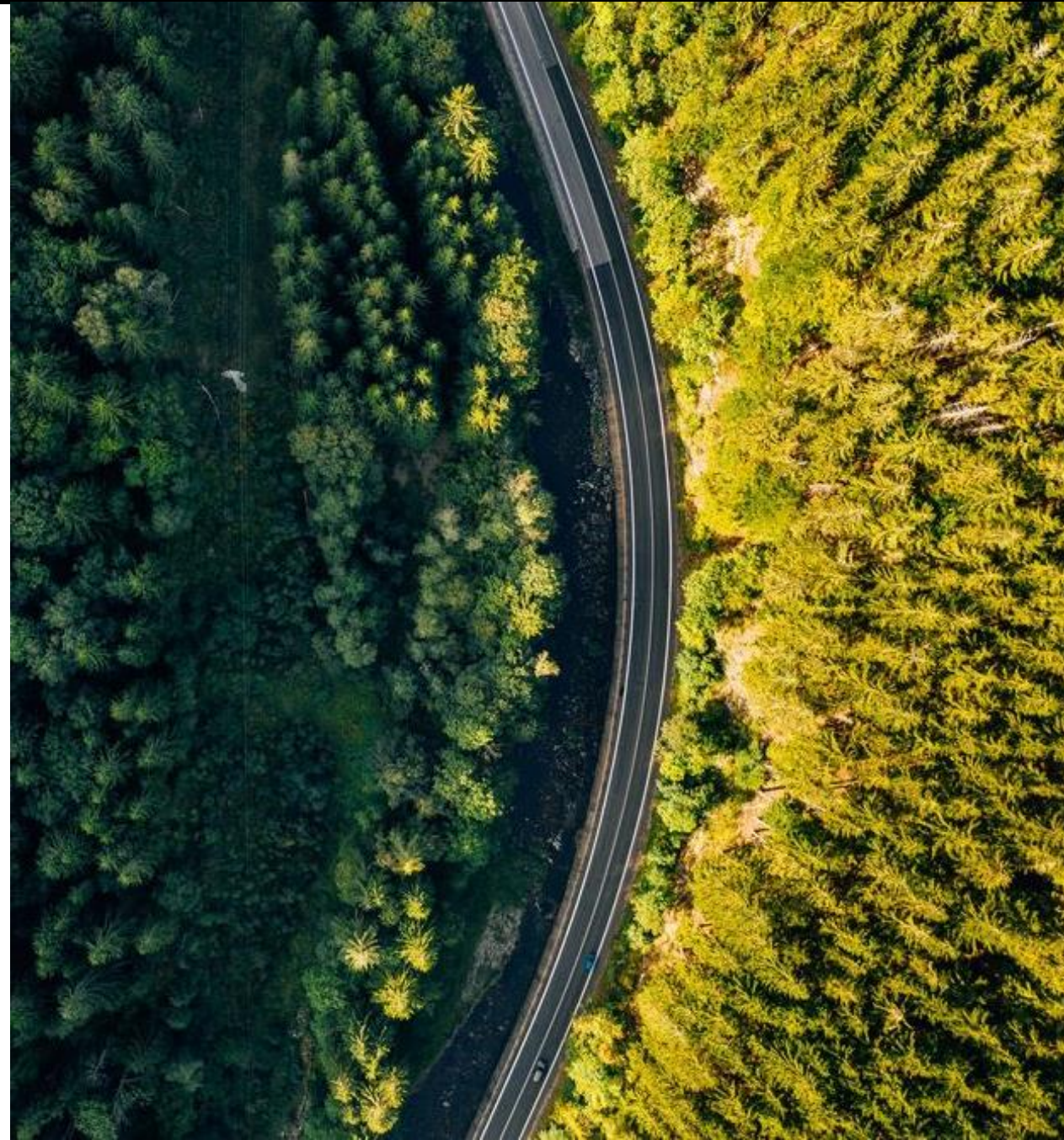

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Pohjois-Savon ilmastotiekartan laadinta

Teollisuus 19.1.2021

Saara Hanhela
Tapio Kettunen

Pohjois-Savon ilmastotyö

Työn vaiheet

1

Savon ilmasto-
ohjelma 2013

2

Hiilineutraali
maakunta -
hanke
2020-2021

3

Pohjois-Savon
ilmastotiekartta
2021

4

Ilmasto-
tiekartan
toimeenpano

5

Tavoitteiden
seuranta ja
arviointi

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Hiilineutraali maakunta – Pohjois-Savo (HIMA) -hanke

1. Selvitetään kuntien
kasvihuonekaasupäästöt ja hiilitase

www.foresavo.fi/paastot

2. Kootaan maakunnallisten
toimijoiden ilmastofoorumi

3. Määritellään maakunnan
ilmastotiekartta ja keskeisimmät
tavoitteet ilmastoasioissa

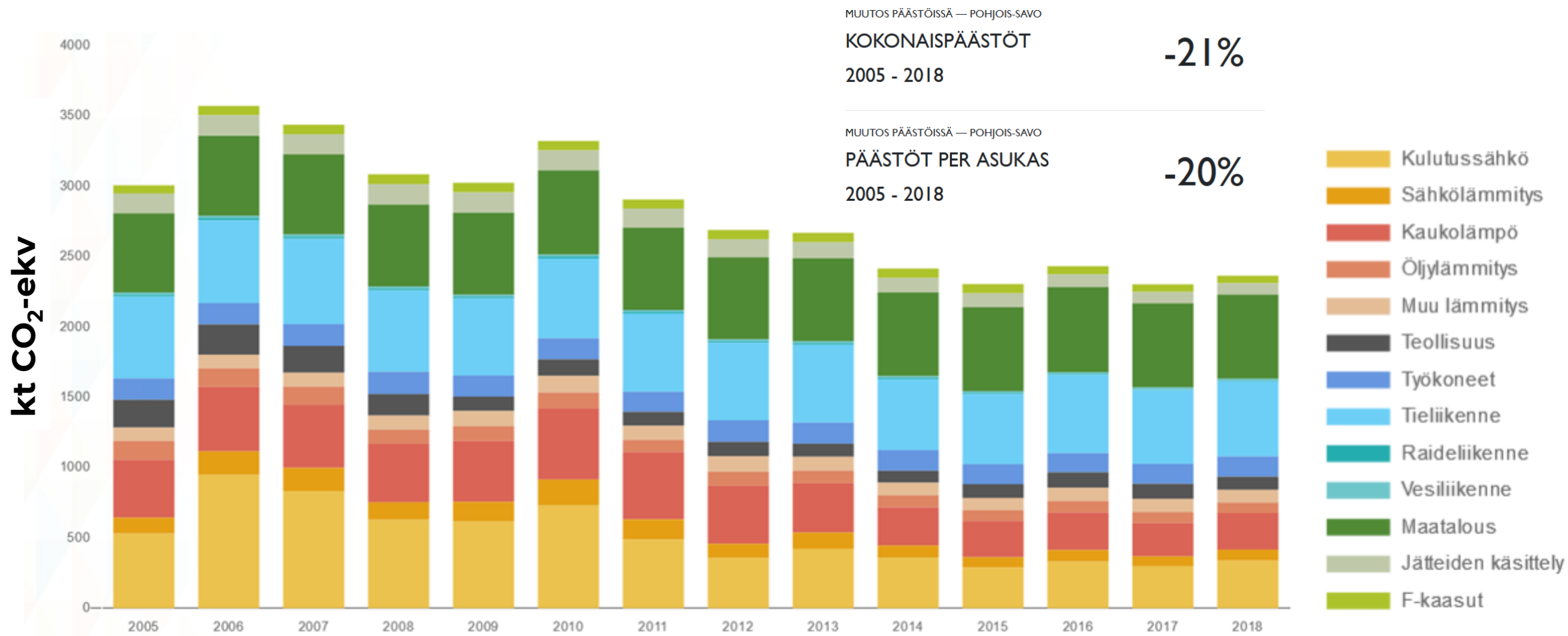
4. Käynnistetään maakunnallinen
ilmastoviestintä

www.hiilineutraalipohjoissavo.fi

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

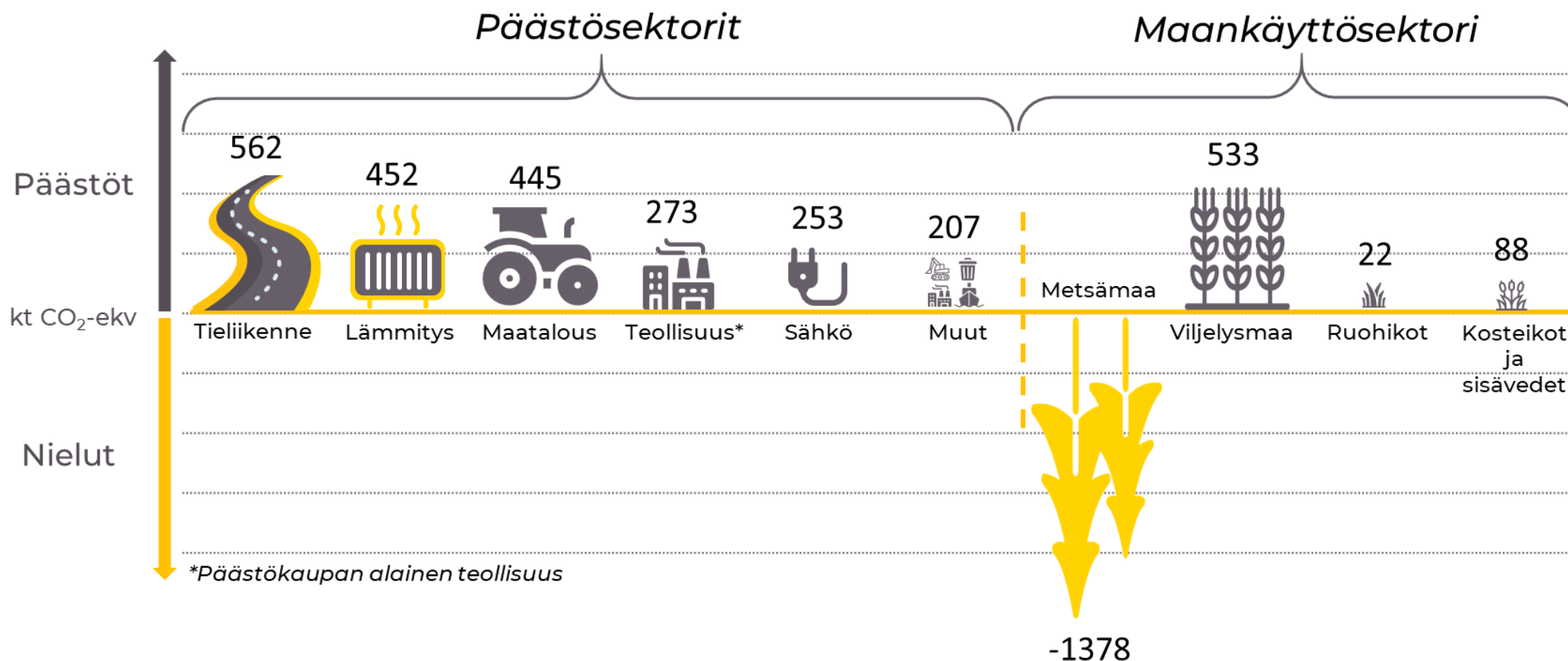

Lähde: SYKE 2020

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt ja hiilinielut sektoreittain 2018, kt CO₂-ekv*

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

* kt CO₂-ekv (kilotonnia hiilidioksidiekvivalenttia) on päästöjen yksikkö, jossa eri kasvihuonekaasujen määrät on yhteismitallistettu vastaamaan hiilidioksidin lämmitysvaikutusta.

Ilmastotiekartan tavoitteet

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

- **Hiilineutraali Pohjois-Savo 20XX**
- **Hiilinegatiivisuus pian hiilineutraaliuden jälkeen.**
- Kootaan maakunnalliset painopisteet ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen.
- Rakennetaan polut, jotka johtavat tavoitteeseen.
- Tehdään yhdessä.

Koordinointi ja ohjaus

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

- Työtä koordinoi Pohjois-Savon ELY-keskus ja työtä ohjaa laaja ohjausryhmä

Kuopio

Siilinjärvi

Vieremä

Leppävirta

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

KESKO

SAVON GROW
KEHITYSYHTIÖ

PeeÄssä

metsäkeskus

KESTO

SKAL

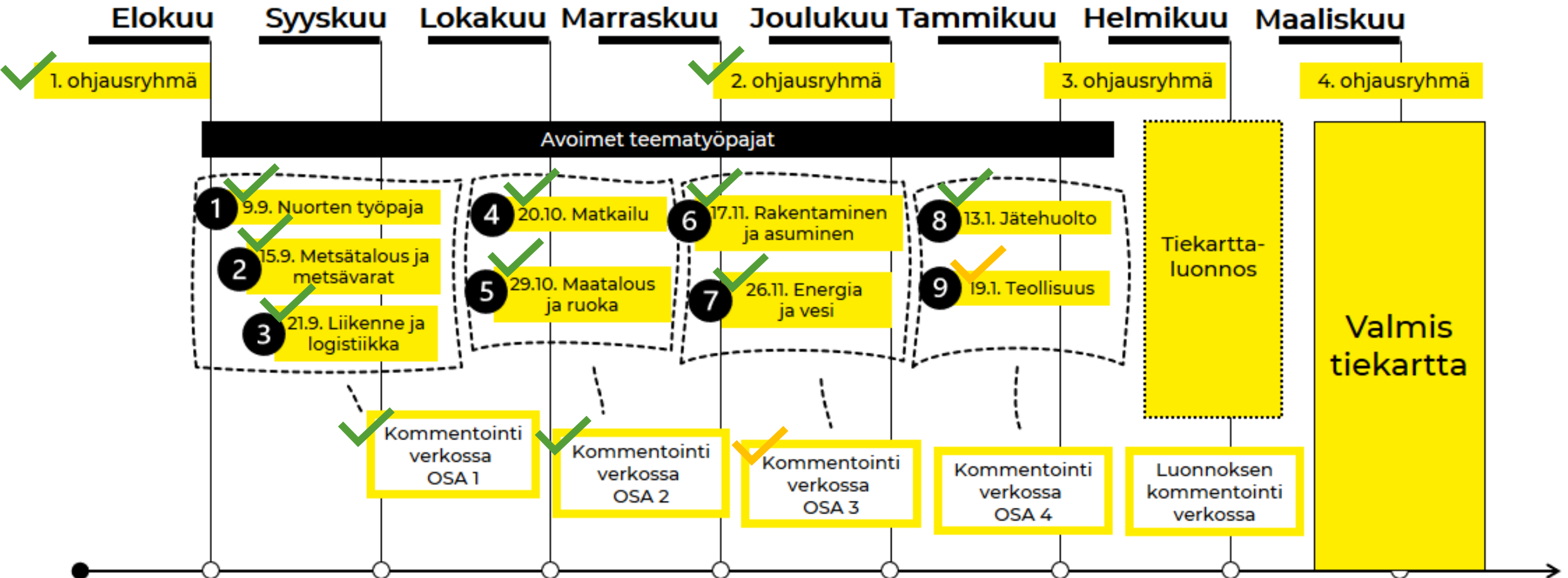

Työpajoihin osallistuneet

Ilmastotiekartan aikataulu

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

hiilineutraalipohjoissavo.fi/ilmastotyö/ilmastotiekartta/vaikuta

Rinnakkaiset ohjelmat

EU

- Kestävän elvytyksen suunnitelma
  - Vähintään 30 % rahoituksesta ilmastonmuutoksen torjuntaan.
- Oikeuden mukaisen siirtymän rahasto, Just Transition Fund (JTF)
  - Pohjois-Savon suunnitelma rahoituksen painopisteistä valmisteilla
- Uusi EU:n rakennerahastokausi 2021-2027
  - Ilmastoasiat, kiertotalous ja digitaalisuus painottuvat entistä enemmän.

Suomi

- Marinin hallitusohjelman mukaiset hankkeet ja ohjelmat
- Toimialojen vähähiilisyystiekartat:
  - Energiateollisuus, Teknologiateollisuus, Rakennusteollisuus ja Kiinteistöyönantajat, Metsäteollisuus, Kemianteollisuus, Elintarviketeollisuusliitto, Kaupan liitto, Suomen tekstiili ja muoti
- Kiertotalouden strateginen ohjelma

Pohjois-Savo

- Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 (Pohjois-Savon liitto)
- Kuntien ilmasto-ohjelmat ja -toimenpidesuunnitelmat sekä resurssiviisautsohjelmat
  - Kiertotalousselvitykset mm. Kuopion seudun kiertotalouspotentialiaali
- Yritysten, organisaatioiden ohjelmat mm. energiatehokkuuden parantamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi.

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Mikä ilmastonmuutoksessa huolettaa nuoria?

Vastauksia nuorten ilmastotyöpajasta 9.9.2020

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Luonnon monimuotoisuus	Piittaamattomuus	Päätöksenteko ja politiikka	Ihmisyys
Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen	Ihmisten tietämättömyys	Ilmastosota	Ilmastonmuutoksen aiheuttama eriarvoisuus
Lajien katoaminen	Ihmislajin itsekkyyys	Keinojen heikkous	Tulevien sukupolvien elämänmahdollisuudet
Pölyttäjien häviäminen	Välinpitämättömyys ja asian kieltäminen	Valtioiden sitoutuminen asian ennalta-ehkäisemiseksi	Epävakaus tulevaisuuden suhteen
Äärisääilmiöt – tulvat, kuivat kaudet	Asiasta puhumattomuus	Päätöksenteon hitaus	Ihmisten yhtenäisyyden puuttuminen
	Kulutushysteria	Ollaanko jo myöhässä?	Se, että elämä sellaisena kuin sen tunnemme, tulee muuttumaan

Miten nuorten ääntä saataisiin paremmin esille ilmastotyössä?

Vastauksia nuorten ilmastotyöpajasta 9.9.2020

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Koulujen rooli	Tiedon jakaminen	Nuorten kuuleminen	Yhteisötoiminnan avulla
Ilmastotyön markkinointi opettajien kautta	Nuorisovaltuustoihin tiedon jakaminen	Nuorten mielipiteiden aito huomioiminen paikallisessa ja alueellisessa päätöksenteossa	Pienryhmätoimintaa ilmastoasioista kiinnostuneille
Nuorten tietoisuuden kasvattaminen osana koulutusta	Ilmastotietoisuuden kasvattaminen myös vanhempien keskuudessa	Valtakunnallisia tai kuntakohtaisia kyselyitä nuorille	Ilmastotyön ideakilpailu, jossa nuoria kiinnostava palkinto
Globaalikasvatuksen lisääminen opetukseen		Kuuntelemalla ja reagoimalla nuorten ääneen	Sopivia projekteja nuorille ilmastotyön parissa
		Yleensäkin kuunteleminen – huolta on	

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa, ketä on paikalla & työpajan tavoitteet

<https://pollev.com/hiilineutraa523>

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset

Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.30 Ryhmätyöskentely

14.25 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet ja toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa, ketä on paikalla & työpajan tavoitteet

<https://pollev.com/hiilineutraa523>

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset

Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.30 Ryhmätyöskentely

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet ja toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

Arviointia toimenpiteistä

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

	Aikataulu	Vaikuttavuus (1-5)
1. Maapankit: Ylijäämämaa-ainesten hyödyntäminen lähellä synnyinpaikkaansa	2020-2025	2,5
2. Poltossa syntyvän tuhkan hyötykäyttö maarakentamisessa sekä lannoitteena.	2020-2030	3
3. Investointihankkeiden viranomaisprosessien sujuvoittaminen.	2020-2030	3,5
4. EU-tukien maksimaalinen hyödyntäminen Pohjois-Savossa	2020-2025	4
5. Teollisuuden hukkaenergian hyödyntäminen.	2020-2030	3,5
6. Tiedottamista teollisuusalan yrityksille: Mistä nyt puhutaan, mitä käytännössä voi tehdä, miltä tulevaisuus näyttää?	2020-2025	3,5
7. Lisää biokaasulaitoksia Pohjois-Savoon	2025-2030	3
8. Raaka-aineiden ja tuotteiden logistiikan muuttaminen vähähiilisemmäksi	2020-2035	3
9. Turvepeltojen jatkokäyttö kestävyyskriteerien mukaiseen energiamassan tuotantoon.	2025-2030	3
10. Pk-yritysten mukaan saaminen ja osaamisen jakaminen heille.	2020-2025	3,5

Ohjelma

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

13.00 Tervetuloa, ketä on paikalla & työpajan tavoitteet

<https://pollev.com/hiilineutraa523>

13.10 Ilmastotiekartan laatiminen ja muut ajankohtaiset

Projektityöntekijä Saara Hanhela ja ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen, Pohjois-Savon ELY-keskus

13.30 Ryhmätyöskentely

14.20 Koonti ja äänestys

- Käydään läpi tavoitteet ja toimenpiteet, mitä kullakin ryhmällä nousi esille.
- Loppukysely

15.00 Tilaisuuden päätös

**3.2.2021 klo 9-11.15 Pohjois-Savon ilmastofoorumi:
Fossiilivapaa liikenne**

